تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا سِيْمَاهُمْ فِيْ
وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ وَمَثَلُهُمْ فِي
الْاِنْجِيْلِ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى
عَلٰى سُوْقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾

سخت اند برکافران مهربان اندرمیان خود می بینی ایشان را رکوع کننده وسجده نماینده می طلبند فضل راازخداوخوشنودی را نشانهٔ صلاح ایشان در چهره های ایشان ست ازاثر سجده آنچه مذکور میشود داستانِ ایشانست درتورات وداستانِ ایشانست درانجیل ایشان مانند زراعتی هستند که برآورد شاخهای خود راپس قوی کردآن را پس سطبر شدپس بایستاد برساقهای خود بِشِگفت می آرد زراعت کنندگان را(۱) تابخشم آرد بسبب دیدن ایشان کافرانراوعده داده است خداآنانراکه ایمان آوردند وکارهای شائسته کردند ازایشان آمرزش ومُزدِ بزرگ (۲۹) .

سُوْرَةُ الْحُجُرَاتِ

سوره حجرات مدنی است وآن هیجده آیت ودو رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان(۲) .

---

(۱) حاصلِ مثل آنست که اسلام دراوّل حال ضعیف بود و مسلمانان کم بودند رفته رفته غالب وبسیار شدند عاقبت حال غلبهٔ اسلام آن ست که به خشم آردخدای تعالی کافران را .

(۲) مترجم‌گوید خدای تعالی این سورت برای تعلیم آداب فرودآوردکه از حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم درامرونهی پیشدستی نکنند وبآنحضرت بآواز بلند خطاب نکنند واگرفاسق چیزی‌گوید بغیر تفتیش حال امضای عزیمت نه نمایند درصورتی که میان ایشان خانه جنگی واقع شود اصلاح آن چگونه کنند وازاستهزاء بایکدیگر ولقب بدنهادن وغیبت کردن و ظن بد کردن وبعلوِ نسب بر دیگران فخر کردن منع کرد وضعیف الایمان را برضعیف الایمان تنبیه فرمود والله اعلم .

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ①

ای مسلمانان پیش دستی مکنید روبروی خداورسولِ اووبترسید ازخداهرآئینه خدا شنوادانااست (١) .

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْۤا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ
وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ
اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ②

ای مسلمانان بلند مکنید آوازهای خودرا بالای آواز پیغامبر وبلند مگوئید باوا سخن را مانند بلند گفتن بعض شما بابعضی برای احتراز ازآنکه نابود شود عمل های شما وشما خبردار نه باشید (٢) .

اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ
وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ③

هرآئینه آنانکه پست میکنند آوازهای خودرا نزدیك پیغامبرخدا آنجماعت آنانند که آزموده است خدادل های ایشانرا برای ظهور تقویٰ ایشانراست آمرزش ومُزدِ بزرگ (٣) .

اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ وَّرَآءِ الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُوْنَ ④

هرآئینه آنانکه آوازمیدهند ترا ازپسِ حجرها اکثرایشان نمی فهمند (٤) .

وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوْا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ
وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑤

واگرایشان صبر کردندی تاوقتی که بیرون آئی بسوی ایشان بهتر بودی برای ایشان وخدا آمرزگار مهربانست[1] (٥) .

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ جَآءَكُمْ فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْۤا اَنْ
تُصِيْبُوْا قَوْمًاۢ بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِيْنَ ⑥

ای مسلمانان اگربیارد پیش شما فاسق خبری را پس تحقیق کنید برای احتراز ازآنکه ضرررسانید قومی را بنادانی پس پشیمان شوید برآنچه عمل کردید (٦) .

وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ فِيْكُمْ رَسُوْلَ اللّٰهِ لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ

وبدانید که درمیانِ شمارسولِ خدااست اگر فرمانبرد شمارا دربسیاری

---

(١) مترجم گوید این تعریض است بحال قومی ازبنی تمیم که بجهت مهمی پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم آمدند وچون در مسجد نیافتند ونمیدانستند که درکدام حجره تشریف دارند نزدیك حجره هاباآواز بلند کردن شروع کردند والله اعلم .

لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِيْ قُلُوْبِكُمْ
وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَالْعِصْيَانَ ۭ اُولٰۗىِٕكَ
هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ۞٧

ازکارهابرنج درافتید ولیکن خدادوست گردانید نزدیك شماایمان را وآراسته کرد آنرادردلهای شماوناخوش گردانید پیشِ شماکفر وفسق و نافرمانی را این جماعت ایشانند راه یافتگان (٧) .

فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۞٨

باحسان ازنزد خداوبه نعمت وخدا دانای باحکمت ست (٨) .

وَاِنْ طَاۗىِٕفَتٰنِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا ۚ
فَاِنْۢ بَغَتْ اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ تَبْغِيْ حَتّٰى تَفِيْۗءَ
اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَاۗءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ۭ
اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۞٩

وا گردو گروه ازمسلمانان بایکدیگر جنگ کنند پس صلح کنید میانِ ایشان پس اگرتعدّی کردیکی ازین دو بردیگری پس جنگ کنید باآن گروه که تعدّی میکند تاآنکه رجوع کند بسوی حکمِ خدا پس اگررجوع کرد پس صلح کنید میانِ ایشان باانصاف وداد دهید هرآئینه خدا دوست میدارد داد دهندگان را (٩) .

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۞١٠

جزاین نیست که مسلمانان برادران یك دیگراند پس صلح کنید میان دو برادرِ خویش وبترسیدازخداتابرشمارحم کرده شود (١٠) .

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا
مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاۗءٌ مِّنْ نِّسَاۗءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ
وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ۭ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ
بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۞١١

ای مسلمانان تمسخر نکنید گروهی با گروهی احتمالست که آن گروه بهتر باشد ازایشان درنفس الامر و نه زنان تمسخر کنند بازنان دیگر احتمال ست که آن زنان بهتر باشند ازایشان وعیب مکنید درمیان خویش ویکدیگر را به لقب های بدمخوانید بدنامی ست فاسقی بعد ازایمان آوردن وهرکه توبه نکرد پس آنجماعت

ایشانند ستمگاران[1] (١١) .

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ
اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ
لَحْمَ اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ۝١٢

ای مسلمانان احتراز کنید ازبسیاری گمانِ بد هرآئینه بعض بد گمانی گناه است وجاسوسی مکنید وغیبت نکند بعض شما بعضی را آیا دوست میدارد کسی ازشما که بخورد گوشت برادر خود که مرده باشدپس متنفرشوید ازوی وبترسیدازخدا هرآئینه خداتوبه پذیرندۂ مهربانست (١٢) .

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ
لِتَعَارَفُوْا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ۝١٣

ای مردمان هرآئینه آفریدیم شمارا ازیك مرد ویك زن وساختیم شمارا جماعت هاوقبیله ها تابایکدیگر شناسا شویدهرآئینه گرامی ترین شما نزد خدا پرهیزگار ترینِ شماست هرآئینه خدا دانای خبردارست (١٣) .

قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا
يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَاِنْ تُطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَا يَلِتْكُمْ
مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝١٤

گفتند اعراب ایمان آوردیم بگوایمان بحقیقت نیاوردیدولیکن بگوئید منقادشده ایم وهنوز درنیامده است ایمان به دل های شما وا گرفرمانبرداری خداورسول اوکنید کم نه دهد شمارا ازجزای اعمالِ شما چیزی هرآئینه خداآمرزگار مهربانست (١٤) .

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوْا
وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ۝١٥

جزاین نیست که مومنان بحقیقت آنانند که ایمان آوردند بخداوپیغامبراو بازشبهه نه کردند وجهاد نمودند باموالِ خود وجان های خود درراه خدا آنجماعت

(١) یعنی بگناهی که درجاهلیت کرده باشند بعدازاسلام نشانِ سندنباید ساخت .

ایشانند راست گویان (١٥) .

قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدِينِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾

بگوآیاخبردارمی کنید خدا را به دینِ خود وخدامیداند آنچه درآسمانهاست وآنچه درزمین ست وخدا بهر چیز داناست (١٦) .

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ ۖ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

منّت می نهند برتو بآنکه مسلمان شده اند بگومنّت منهید برمن به اسلام خود بلکه خدامنّت می نهد برشما بآنکه هدایت کردشمارابایمان اگر راست گوهستید (١٧) .

إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

هر آئینه خدامیداند پنهانِ آسمان هاوزمین را وخدابیناست بآنچه می کنید (١٨) .

سُورَةُ قٓ

سوره ق مکی است وآن چهل وپنج آیت و سه رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قٓ ۚ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾

قٓ وقسم بقرآن بابزرگی (که توپیغامبر خدائی) (١) .

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾

بلکه تعجب کردند کافران ازآنکه آمد بدیشان ترساننده ازقوم ایشان پس گفتند آن کافران این چیزی ست عجیب (٢) .

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۖ ذٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾

آیا چون بمیریم وخاك شویم (حشر کرده شویم) این بازگردانیدن دور ازعقل است (٣) .

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ ۖ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿٤﴾

هرآئینه دانسته ایم آنچه کم میکند زمین ازایشان[1] ونزدیك ماکتابیست نگاهدارنده[2] (٤) .

(١) یعنی آنچه میخورد ازجزوایشان .
(٢) یعنی لوحِ محفوظ .